

Treballar a preu fet

(ALDC, IV, 779. Treballar a preu fet)

Treballar a preu fet (s. xv), és a dir, ‘a un preu fixat per endavant’, locució pròpia de la major part del Principat i de la Catalunya del Nord, coneix les var. *a preu fet* 7, 102, amb conservació del diftong antic (*feit* < FACTU); *a prou fet* 109, 110 (< *a pr[ə]u fet*), amb velarització de la [ə]; *a pro fet* 95, 98, amb reducció del diftong del mot anterior en posició àtona; *a prau fet* 90, 112, per dissimilació de les vocals de [pɾəw]; *a pru fet* 3, 4, 8, 86, per monoftongació de *pr[əw] fet* (com dial. *pomell* < *paumell* [< *palmell*]). *Preufeter* 40, 49 i *preufetaire* 123 són els noms aplicats al qui treballa a preu fet.

A estall, està pel val. i el tort., atestat en documents valencians des del s. xv, és un deverbial de *estallar* (< llat. EXTALERE) ‘fixar les condicions sota les quals s’ha de fer una feina’; es realitza habitualment *a stall*, però també *a estall* (var. *a astall* 175, 176) i, més rarament, *a l’estall* 188, *d’estall* 138 i *a destall* 187. *Estaller* 143 és el qui treballa

a estall (veg. Veny, 1989 b i 2006 a: 78). *A esta[χ]o* ha estat pres del cast.

A escarada, propi de les Balears, és un der. de *escar* ‘grada, atracador de barques’, manlleu al genovès *scaro* (< gr.) a través del valor de ‘nòlit prefixat en un contracte de nolieg’. Se’n coneixen documents de l’àrea oriental des del s. xv, però avui és mot exclusivament balear. *Escarader* 80 és el qui treballa a *escarada*.

Com a formes locals s’han recollit *a tasca* ‘feina assignada a algú’ 158, 178 (< ‘prestació forçosa de caràcter feudal’); *cúti* 167, der. regressiu de *cutiano*, var. arag. semipopular de *cotidianus* (< llat. QUOTIDIANUS); *contin* 166, reducció de *continuo*; *a cottimo* 85, pres de l’it.

Són mots normatius a preu fet, a *escarada*, des del DG₁, 1932, i a *destall*, des del DIEC₁, 1995, aquest darrer, a desgrat de la tradició escrita i de la seva extensió.

